

Henrik Dahls tale ved Liberal Alliances landsmøde

Taler

Henrik Dahl
Medlem af Folketinget for
Liberal Alliance

Dato

29. maj 2021

Sted

DGI-huset i Vejle

Jeg ved ikke, hvor mange af jer, der på stående fod kan huske det eventyr af H.C. Andersen, der hedder ”Hvad fatter gør, er altid det rigtige”.

Så nu løber jeg lige handlingen igennem. Jeg skal nok gøre det hurtigt.

Historien begynder ude på landet, hvor vi først bliver præsenteret for et lillebitte hus, der kun har to indbyggere: En bondemand og hans kone.

Det virker helt mærkeligt i vore dage. Men der står faktisk ikke et ord om økologi eller afledning af drænvand eller om efterafgrøder. Kun at der er en bondemand og hans kone.

H.C. Andersen fortæller, at de næsten ikke har noget, de kan undvære. Men de har én ting: En hest.

Ægteparret bruger den selv; men de låner den også ud til andre og modtager tjenester den anden vej. På den måde har de altså opbygget en slags dele-økonomi.

Men bondemanden finder ud af, at han hellere vil stå med kontanterne i hånden, end han vil have ansvaret for en hest og besværet med at fodre den og låne den ud og så videre. Derfor beslutter han sig til at ride ind til markedet i købstaden i nærheden og få den solgt til en god pris.

Undervejs derind møder han en mand, som driver en ko afsted. En pludselig indskydelse slår ned i bondemanden: Ville det ikke være meget bedre at have en ko, end det er at have en hest? Også selvom hesten er mere værd end koen?

Han diskuterer med sig selv og når frem til, at det er sådan, det skal være. Derfor bytter han sin hest væk for en ko.

Lidt senere møder den nyslåede ko-ejer så en mand, der trækker afsted med et får. Det virker endnu mere attraktivt end den ko, han lige har byttet sig til, så igen laver bondemanden en handel.

Men det er altid, som om det, andre har, er mere attraktivt end det, bondemanden selv ejer. Så fåret bliver hurtigt byttet til en gås, og gåsen til en høne.

Til sidst er bondemanden fremme ved købstadens kro. Da han er sulten, bestemmer han sig for at gå ind og få noget at spise og drikke. Men i døren støder han på en af medarbejderne, der er på vej ud med en sæk rådne æbler. Og på en pludselig indskydelse bytter bondemanden så hønen for en sæk med rådne æbler.

Og hvad kan vi så lære af det? Det er et godt spørgsmål.

Kunne det være noget med at bytte 13 mandater til 4?

Eller det her: Man skal se sig for, når man laver en handel?

Eller det her: Man skal også passe på, at man ikke bytter noget, der er bedre, for noget, der er dårligere – og forveksler det med succes?

Nej. Det er nok heller ikke sådan noget, H.C. Andersen gerne vil have, vi skal lære. Men man kan tænke over det alligevel.

Jeg synes, at historien først og fremmest minder om den måde, vi laver reformer i Danmark.

Hey! Jeg har en udmærket folkeskole i 1958. De fleste børn lærer at læse og skrive i løbet af 1. og 2. klasse. I løbet af samme tidsrum begynder de at forstå, hvad regning og matematik går ud på. Så kommer der flere fag: Dansk. Historie. Geografi. Biologi. Fysik og kemi. Og når børnene går ud, har de lært nok til, at de kan få en læreplads og en uddannelse og klare sig resten af livet.

Men det er ikke godt nok i 1975: Nu skal eleverne ikke lære noget. De skal ”lære at lære”. Og det tager så en hel masse år, hvor de i virkeligheden ikke lærer noget. Så selvom vi forlænger skolepligten fra 7. til 9. år, begynder det hurtigt at knibe med tiden til at nå det hele.

Og børnene skal heller ikke stå til ansvar for, om de passer deres skole. Derfor indfører vi gruppearbejde. Så er der ingen, der har ansvaret. For når alle har ansvaret, er der selvfølgelig ikke nogen, der har ansvaret. Så det er ikke bare udbyttet af at gå i skole, der falder. Det er også disciplinen. Og ikke mindst: Selvdisciplinen.

Men det duer overhovedet ikke i 1993. Nu skal det være slut med de gamle fag, der har deres egen historie; deres egne teorier og deres egne metoder. Vi skal have tværfag, der ikke har nogen historie. De har heller ikke nogen teori. Og selvfølgelig har de heller ikke nogen metode. Derfor er der nu overhovedet ikke nogen, der ved, om børnene har lært noget. Det drukner simpelthen i mangel på traditioner og mangel på vedtagne standarder.

Børnene skal også have ansvaret for deres egen læring. Det vil sige, at de selv skal regne ud, hvad de ikke ved.

Prøv lige at høre her: Jeg har snart siddet i Folketinget i seks år. Det er fyldt med voksne mennesker, der ikke har nogen som helst anelse om deres egne begrænsninger. Så hvordan i alverden kan man forestille sig, at BØRN har en idé om deres begrænsninger og hvad det ville være godt for dem at vide?

Det kan man måske kun, fordi man er blevet voksen, og stadig ikke har lært noget om sine egne begrænsninger.

Men det duer heller ikke i 2013. Børnene lærer efterhånden ingenting, fordi de har så meget tværfag og portfolio. For ikke at glemme de ”emner uden timer”, som vores kolleger på Christiansborg mener ”skal sættes på skoleskemaet”. Som det hedder. Derfor skal skoledagene være endnu længere. Og vi skal inddrage pædagoger, der ikke har nogen uddannelse i at undervise. Og vi skal hoppe og springe i pauserne. Eller tage på virksomhedsbesøg eller læse lektier.

Det er svært at forestille sig, hvad der kan gå galt med den plan.

Men den seneste evaluering viser, at børnene aldrig har været mere kede af at gå i skole, end de er i dag. Og at de er blevet dårligere til fagene, end de var før reformen.

Her har vi en proces på cirka tres år. Hvor det er lykkedes for skiftende regeringer og Folketing at få byttet en dejlig hest til en pose med rådne æbler.

Det er, hvad H.C. Andersens historie handler om: Hvordan Folketinget gang på gang på gang får byttet et sundt og raskt produktionsdyr til noget, der først og fremmest minder om skrald.

--- 0 ---

Jeg har egentlig altid troet, at det bare var mig, der personligt havde set mig gal på alle de fejlslagne reformer, Folketinget har lavet.

Men for nylig er der udkommet en bog, der hedder ”Entreprenørstaten”. Skrevet af en meget klog mand, nemlig Sigge Winther Nielsen.

Og den siger, at det, jeg længe har ærgret mig over, faktisk er et mønster: Regeringen og Folketinget har opdaget et problem, de gerne vil løse. Men de gider ikke forberede beslutningen ordentligt. De gider ikke gøre sig umage, mens de forhandler om en løsning. Og når løsningen først er vedtaget, gider de heller ikke kontrollere, om reformen virker, og følge op, hvis der er noget, der ikke sidder lige i øjet.

Derfor laver Folketinget den ene halv- eller helkiksede reform efter den anden: Jeg har allerede nævnt skolereformerne. Men gymnasiereformerne er ikke meget bedre. Eller universitetsreformerne. Eller reformen af karaktersystemet. Eller reformen af politiet. Eller reformen af retskredsene. For slet ikke at tale om strukturreformen.

Den eneste grund til, at skiftende regeringer flytter alt muligt væk fra København og andre store byer i disse år, er, at de selv har flyttet det hele derind for en femten-tyve år siden.

På den måde er Folketinget en forsamling fuld af fiffige bondemænd, der

jævnligt bytter deres heste til en sækfuld rådne æbler.

Men hvordan er det nu, eventyret ender?

Jo. Det ender på den måde, at inde på kroen sidder to englændere. De falder i snak med bondemanden og hører hans historie.

- Du får da en kæmpe skideballe af din kone, når du kommer hjem, siger englænderne.

- Nej, siger bondemanden. Min kone elsker mig. Hun stoler på det, jeg gør.

Og så vædder de en formue om, hvad der vil ske og tager hjem til bondemanden.

Og ganske rigtigt: Konen er begejstret for, at de nu har en sæk rådne æbler i stedet for en hest, der er sund og rask, og givet sin mand et smækkys lige på munden.

Så må englænderne betale bondemanden den sum, de har væddet. Og det gør de. Men deres konklusion skal man bide mærke i: ”Altid ned ad bakke og altid lige glad!”.

Man skulle næsten tro, at det var den danske folkesjæl, H. C. Andersen her beskrev. Og det er det måske også. Set i lyset af danskernes inderlige glæde over sig selv i det århundrede, hvor vi både tabte Norge og Slesvig-Holsten, og staten gik bankerot.

Men i dag vil jeg læse historien som et billede på, hvordan Folketinget gang på gang laver store reformer, der får tingene til at virke dårligere, end de gjorde før reformen.

Og alligevel glæder sig over alle disse håbløse reformer og fejrer sig selv og ønsker sig selv tillykke.

Derfor synes jeg, vi i Liberal Alliance skal minde hinanden om, at politik ikke nødvendigvis består i at gøre tingene mere komplekse, end de er.

Politik burde også – i højere grad, end det faktisk er tilfældet – bestå i at gøre tingene mindre komplekse.

Kunne man forestille sig, at verden blev et bedre sted, hvis en regel blev fjernet? Jamen – så skal den da fjernes. Uden så meget diskussion.

Kunne man forestille sig, at opgaverne blev løst bedre, hvis medarbejderne ikke ustandselig blev forstyrret af møder om ligegyldige ting, eller af indberetninger af andre ting, der er lige så meningsløse? Det er der noget, der tyder på – efter som alle pseudoarbejderne blev sendt hjem fra hospitalerne under COVID-19-epidemien, og hverdagen pludselig gik meget bedre for alle dem, der faktisk har forstand på at gøre syge mennesker raske.

Hvis det er tilfældet, skulle man overveje permanent at udrydde pseudoarbejdet rundt omkring.

Og kunne man forestille sig, at behovet for styring forsvandt, hvis man afskaffede de offentlige monopoler og lod de gode organisationer udkonkurrere de mindre gode?

Selvfølgelig. Så ville de gode organisationer løbende reformere sig selv. For det gør de gode organisationer. Og de dårlige ville forsvinde ganske automatisk.

Ligesom behovet for hele tiden at gennemføre reformer, der alligevel ikke virker.

Det, man kan lære af både H.C. Andersen og Sigge Winther Nielsen, er, at forandringer ikke nødvendigvis er forandringer til det bedre.

Så moralen på historien om, hvad fatter gør, er altid det rigtige, den er: I fremtiden skal vi forberede os dobbelt så godt. Og gennemføre halvt så meget.

Fortsat godt landsmøde.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Liberal Alliance, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-dahl-tale-ved-liberal-alliances-landsmoede-2021>